

Liite

Suunnitelma: Digillä oppisopimukseen laatua -hanke

Toteuttaja: Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä, Valkeakosken ammattiopisto VAAO

Rahoittaja: Oppisopimusrahasto

Sisällys

Tiivistelmä.....	2
Tausta ja tarve	3
Hankkeen kohderyhmä	3
Hankkeen tavoitteet ja tulokset	3
1) Digitaalisten työkalujen kehittäminen	4
1.1 Oppimisolustan integrointi oppisopimukseen.....	4
1.2 Opiskelijahallinto- ja palautejärjestelmien kautta toteutettavien toimintojen sekä mittaamisen ja seurannan kehittäminen oppisopimuksen yhteydessä	5
2) Sparrausmallin kehittäminen	5
Hankkeen tulokset.....	6
Hankkeen toteutus ja seuranta	6
Hankkeen toimijat	7
Hankkeen kustannukset	7

Tiivistelmä

Digillä oppisopimukseen laatua -projektissa parannetaan VAAOn oppisopimusprosessien laatua ja yhdenmukaisuutta. Tämä saavutetaan 1) uusia digitaalisia työkaluja sekä 2) henkilöstön sparrausmallia kehittämällä ja käyttöönottamalla. Edellisten avulla myös muut työelämässä oppimisen prosessit kehittyvät välillisesti.

1) Digitaalisten työkalujen kehittäminen:

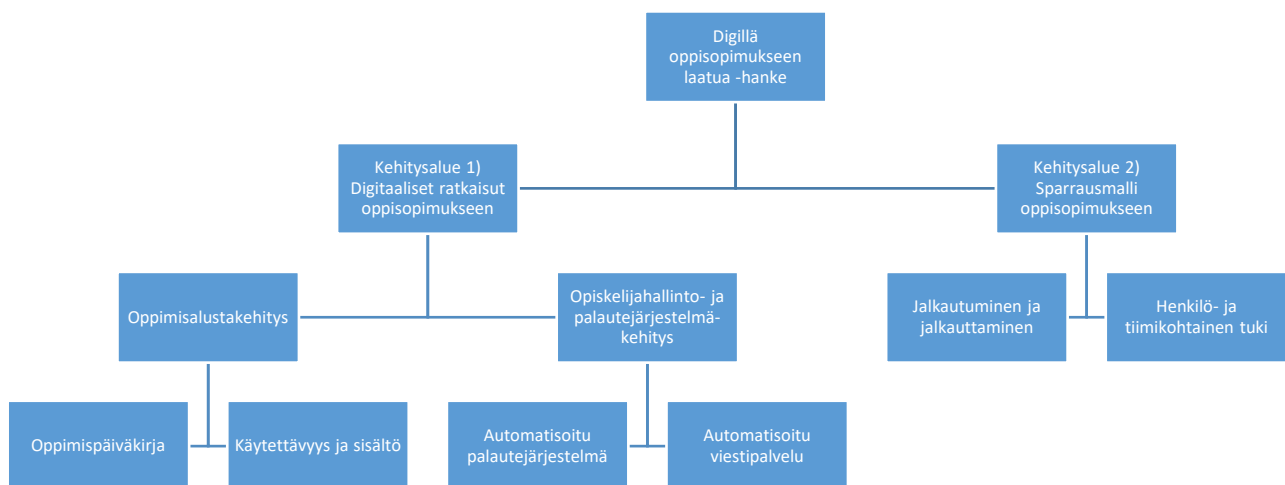
Digitaalisten työkalujen kehittäminen kohdistuu Moodle-oppimisolustan uuden toiminnallisuuden, oppimispäiväkirjan, konfigurointiin ja laajaan käyttöönottoon oppisopimuksen ohjauksen parantamiseksi. Samalla kehitetään Moodle-oppimisolustan yleistä käytettävyyttä oppisopimuksen aikana, erityisesti sisällöllisestä näkökulmasta.

Oppisopimuksen laadun ja yhdenmukaisuuden varmentamiseksi kehitetään automatisoitu palautekysely, sen raportointi ja prosessi tiedon hyödyntämiseksi osana VAAOn laadunhallintajärjestelmää. Hankkeessa kehitetään myös automatisoitu viestitoiminto, jonka avulla opiskelijat saavat tiettyjä infopaketteja ennalta määritettyinä ajankohtina oppisopimuksen yhteydessä.

2) Sparrausmallin kehittäminen:

Hankkeessa jatkokehitetään sisäistä asiantuntijamallia erityisesti oppisopimuksen laadun parantamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Kehitettävää mallia kutsutaan sparrausmalliksi, jossa sparraajat, eli sisäiset oppisopimusprosessin asiantuntijat, jalkautuvat opettajien ja opiskelijoiden tueksi henkilökohtaistamiskeskusteluihin, erityisesti kun suunnitellaan oppisopimusjakson aloittamista. Perusprosessin lisäksi uudistettavassa mallissa painotetaan digitaalisia työkaluja ja laadunhallintaa.

Hankkeessa hyödynnetään aiemmassa, vuosina 2/2022-3/2024 toteutetussa Oppisopimus HOKSin ytimessä -hankkeessa kehitettyjä malleja ja tuotoksia. Nyt haettavassa Digillä oppisopimukseen laatua -hankkeessa painotus on enemmän laadunvarmennuksessa, digitalisuuden kehittämisessä sekä toisaalta sisäisen asiantuntija -sparrausmallin jatkokehittämisessä.

Kaavio 1. Digillä oppisopimukseen laatua -hankkeen elementit.

Tausta ja tarve

Hankkeella vastataan kahteen oppisopimukseen liittyvään tarpeeseen:

- 1) Oppisopimuksen yhdenmukainen, riittävä ja laadukas ohjaus ovat tärkeitä elementtejä opiskelijan osaamisen kehittymisen varmistamisessa. On tunnistettu tarve kehittää osaamisen kehittymisen dokumentointia sekä opiskelijan, opettajan ja työpaikkaohjaajan saumatonta vuorovaikutusta oppisopimuksen aikana. Lisäksi on tunnistettu tarve kehittää oppimisolustojen käytettävyyttä ja saavutettavuutta, jotta oppisopimuksen yhteyteen voidaan integroida kohdistettuja teoriapainotteisia sisältöjä ja kasvattaa koulutuksen joustavuutta. Nykyisillä toimintaprosesseilla ja työkaluilla edelliset eivät toteudu toivotulla tavalla.
- 2) On tunnistettu tarve kehittää ja reaaliaikaistaa oppisopimuksen ja muun työelämässä oppimisen laadunvarmennusta ja -hallintaa sekä tarvittavan tiedon saatavuutta. Laatupoikkeamien havaitsemisessa on suuri viive nykyisillä menetelmillä, ja tarvittava tieto ei aina ole asianosaisten saatavilla juuri oikeaan aikaan.

Oppisopimuksen asemaa on vakiinnutettu VAAOssa aiempien kehittämishankkeiden tukemana. Toisaalta on löydetty uusia kehittämiskohteita ja niihin ratkaisumahdollisuuksia, joihin nyt haettavalla hankkeella vastataan.

Ratkaisuja on löydettävissä digitaalisia työkaluja kehittämällä. Käytössä oleviin oppimisolustoihin voidaan kehittää laajennuksia, jotka edistävät oppisopimuksen ohjausta ja sen laatua. Lisäksi oppimisolustojen käytettävyyttä kehittämällä voidaan integroida teoriapainotteisia sisältöjä paremmin opiskelijoiden oppimisen tueksi oppisopimuksen aikana ja/tai jaksojen välissä, myös erityisen tuen tarpeet huomioiden.

Oppisopimuksen laatupoikkeamien havaitsemiseksi ei ole tällä hetkellä riittävästi menetelmiä. Tarvitaan palautekysely, joka automatisoidaan ja ajoitetaan oppisopimuksen yhteyteen, ja jonka tulokset päivittyvät automaattisesti ja reaaliajassa raportointijärjestelmään. Tämä yhdistettynä muuhun käytettävissä olevaan dataan antaa mahdollisuudet reagoida poikkeamiin osana laadunhallintaa ja yleisiä parantamisen prosesseja. Järjestelmiä kehittämällä voidaan myös varmistaa, että asianosaiset saavat tarvitsemansa tiedon juuri oikeaan aikaan.

VAAOssa aiemmin kehitetty henkilökohtaistamisen asiantuntijamalli, jossa asiantuntijat jalkautuvat opettajien ja opiskelijoiden tueksi, on toiminut hyvin. Nyt haettavassa hankkeessa mallia hyödynnetään ja jatkokehitetään siten, että hankkeessa kehitettävien teemojen jalkautuminen varmistetaan.

Oppisopimukseen kohdistuvat kehitystoimet edistävät välillisesti myös muiden työelämässä oppimisen prosessien toteutusta ja laatua.

Hankkeen kohderyhmä

Hankkeen suorat kohderyhmät ovat

- opetus- ja ohjaushenkilöstö: henkilökohtaistamisen, työelämässä oppimisen, erit. oppisopimuksen, prosessien toteutus ja laadunhallinta

Hankkeen välilliset kohderyhmät ovat

- opiskelijat: työelämässä oppiminen, erit. oppisopimus, HOKS
- työelämäkumppanit: työelämässä oppiminen, erit. oppisopimus, työelämäyhteistyö

Hankkeen tavoitteet ja tulokset

Hankkeen tavoitteena on kehittää (parantaa ja yhdenmukaistaa) oppisopimuksen prosesseja ja laatua, mikä tehdään digitaalisia työkaluja, laadunhallintaa ja sisäistä sparrausmallia kehittämällä. Nämä jakautuvat kahdeksi kehittämiskokonaisuudeksi:

- 1) Digitaalisten työkalujen kehittäminen
- 2) Sparrausmallin kehittäminen.

1) Digitaalisten työkalujen kehittäminen

Digitaalisten työkalujen kehittäminen jakautuu kahteen alakohtaan:

- 1.1. oppimisolustan käytön kehittäminen ja integrointi oppisopimuksen
- 1.2 opiskelijahallinto- ja palautejärjestelmien kautta toteutettavien toimintojen sekä mittauksen ja seurannan kehittäminen oppisopimuksen yhteydessä

1.1 Oppimisolustan integrointi oppisopimukseen

- Konfiguroidaan ja käyttöön otetaan digitaaliseen oppimisympäristöön integroitu oppimispäiväkirja oppisopimuksen seurannan ja ohjauksen tueksi sekä osaamisen kehittämisen konkretisoimiseksi.

Oppimisolustaan integroitava päiväkirjatoiminto mahdollistaa reaaliaikaisen läpinäkyvyyden opiskelijan suoriutumiselle ja osaamisen kehittämiseksi oppisopimuksen aikana. Lisäksi se mahdollistaa opiskelijan, työpaikkaohjaajan ja opettajan välisen vuorovaikutuksen, kuten palautteen antamisen, mikä parantaa ohjausta ja motivoi opiskelijaa opinnoissaan. Päiväkirjatoiminto mahdollistaa myös oppisopimuksen reaaliaikaisen seurannan ja haasteisiin puuttumisen mahdollisen varhaisessa vaiheessa. Lisäksi toiminnalla varmistetaan asianmukaisten tietoturva- ja tietosuojakäytänteiden toteutuminen.

Päiväkirjatoiminto mahdollistaa esimerkiksi seuraavaa:

- Opiskelijat voivat tallentaa oppisopimuksen aikana suoritettavia näyttö- ja reflektiotehtäviä oppimisolustan yhteyteen.
- Työpaikkaohjaaja ja/tai opettaja voi arvioida ja hyväksyä näyttöjä/tehtäviä.
- Tehtävien perusrakenne voi olla valmiina tai opiskelija voi itse luoda osiota.
- Tehtävien/muiden aineistojen palautus on mahdollista useissa eri formaateissa, kuten videoina, kuvina, teksteinä, äänitallenteina tai tiedostoina riippuen, mikä on sallittua kyseisellä työpaikalla.
- Opiskelijan etenemistä voi jäsentää; esim. seuraava polku avautuu, kun opiskelija on vastannut edelliselle. Eri osioille ja tehtäville voidaan myös asettaa määräaikoja.
- Opiskelijalla on mahdollisuus ladata/tulostaa valmiin oppisopimusjakson sisällöt yhtenä PDF-tiedostona.

Hankkeessa päiväkirjatoiminto konfiguroidaan kokonaisvaltaisen suunnittelun pohjalta rinnakkaiset tekniset ratkaisuoletukset huomioiden.

- Kehitetään digitaalisen oppimisympäristön käytettävyyttä oppisopimuksen yhteyteen

Nykyisellään oppimisolustan käyttö rajoittuu usein tietuopolisten asioiden varastointiin tai jakamiseen, mikä ei tue teoriapainotteisten asioiden omaksumista oppisopimuksen aikana tai, kun opiskelija tarvitsee joustavampia etenemistapoja. Myöskään erityisen tuen tarpeet eivät aina tule riittävän hyvin huomioiduksi.

Päiväkirjatoimintoa tukemaan kehitetään oppimisolustan sisällöllistä ja rakenteellista kokonaisuutta siten, että tietosisältö on helpommin opiskelijan saavutettavissa ja pedagogisesti toimivaa myös erityisen tuen tarpeet huomioiden. Lisäksi rakenteellisesti tavoitellaan muotoa, joka mahdollistaa muun muassa oppimisanalytiikan dataratkaisujen kehittämisen tulevaisuudessa. Pääpainotus on kuitenkin oppisopimusprosessin tukeminen oppimisolustan avulla - niin opiskelijan kuin opettajan kannalta.

1.2 Opiskelijahallinto- ja palautejärjestelmien kautta toteutettavien toimintojen sekä mittaamisen ja seurannan kehittäminen oppisopimuksen yhteydessä

- Kehitetään automatisoitu palautekysely ja tulosten raportointi oppisopimuksen yhteyteen & saatetaan malli osaksi VAAOn laadunhallintajärjestelmää

VAAOn laadunhallinnassa pyritään hyödyntämään automatisoituja ja reaaliaikaisia seurannan ja mittaamisen menetelmiä. Hankkeessa tavoitteena on kehittää oppisopimukseen palautekysely, jonka opiskelija saa automaattisesti oppisopimusjakson päättyessä, ja jonka vastaukset näkyvät niin ikään automaattisesti VAAOn raportointijärjestelmässä Power BI -raportilla.

Palautteen hyödyntäminen jalkautetaan organisaatioon siten, että sen käsittely tulee vakiintuneeksi, tietyllä syklillä tapahtuvaksi toimenpiteeksi.

Reaaliaikaisen palautteen ja tulosten systemaattisen käsittelyprosessin avulla voidaan puuttua reagointia vaativiin tilanteisiin lyhyellä viiveellä, millä edistetään oppisopimuksen laadun parantamista. Tulokset käsitellään myös opiskelijoiden kanssa, millä osallistetaan opiskelijoita toiminnan kehittämiseen.

- Kehitetään automatisoitu viestipalvelu (esim. kohdistetut, automatisoidut infopaketit) oppisopimuksen yhteyteen

Suunniteltujen toimintamallien toteutumista voidaan edistää - ja ei-toivottuja toimintamalleja ennaltaehkäistä - kohdistamalla henkilökohtaisia tietoiskuja/infopaketteja ennalta määritettyihin ajankohtiin.

Hankkeessa kehitetään opiskelijahallintojärjestelmän yhteyteen automatisoitu viestipalvelu, joka lähettää kohdistettuja tietopaketteja soveltuvimmissa digitaalisessa muodossa opiskelijoille ja opettajille. Näin asianosaiset saavat tarvitsemansa tiedon juuri oikeaan aikaan, mikä ohjaa toimintaa ennalta määritettyyn suuntaan.

2) Sparrausmallin kehittäminen

- Jatkokehitetään sisäistä henkilöstön sparrausmallia, jolla varmistetaan hankkeen kehitystuotosten jalkautuminen

Hankkeen kehittämistuotosten jalkautuminen varmistetaan sisäisen sparrausmallin jatkokehittämisellä.

VAAOssa on aiemmin kehitetty malli, jossa teemakohtaiset asiantuntijat jalkautuvat muun organisaation ja tiimien tueksi. Asiantuntijoiden tavoitteena on ollut opastaa henkilökohtaisesti, miten teemakohtaisia toimia toteutetaan. Esimerkki teemakohtaisesta asiantuntijatuesta on Oppisopimus HOKSin yhtymässä - hankkeessa kehitetystä mallista, jossa asiantuntijat jalkautuivat henkilökohtaistamistilaisuuksiin varmistaen oppisopimusprosessin asianmukaisen aloittamisen.

Nyt haettavassa Digillä oppisopimukseen laatua -hankkeessa asiantuntijat toimivat sparraajien tavoin - edelleen vahvasti jalkautuen ja henkilö- ja/tai tiimikohtaisesti tukien, mutta sparrattava sisältö kohdistuu vahvasti oppisopimuksen yhdenmukaiseen toteutukseen, hankkeessa kehitettävien digitaalisten ratkaisujen hyödyntämiseen, niiden seurantaan, laadunhallintaan ja parantamiseen myös erityisen tuen tarpeet huomioiden.

Sparraajat kehittävät tukiaineistoa toimintaansa varten, sopivat sparrausajoista ja organisoituvat siten, että ovat parhaalla mahdollisella tavalla organisaation hyödynnettävissä.

Hankkeen tulokset

Hankkeen tuloksina (tuotoksina ja vaikutuksina) saavutetaan:

- Oppimispäiväkirjan käyttöönotto:
 - Opiskelijan osaamisen kehittyminen konkretisoituu kaikille osapuolille.
 - Opiskelijan, työpaikkaohjaajan ja opettajan välinen, osaamisen kehittämiseen painottuva vuorovaikutus mahdollistuu tietoturvalisessa ympäristössä monipuolisia digiaineistoja vastavuoroisesti hyödyntäen.
- Oppimisalustan käytettävyys ja sisältö:
 - Opiskelijan mahdollisuudet omaksua teoriapainotteisia sisältöjä oppisopimuksen aikana monipuolistuvat riippumatta opiskelijan taustasta tai mahdollisesta erityisen tuen tarpeesta.
 - Opiskelijalle pystytään tarjoamaan joustavampia etenemismahdollisuuksia.
- Automatisoitu palautekysely ja raportointi:
 - Oppisopimuksen laatu poikkeamat minimoidaan reaaliaikaisemman palautteen ansiosta.
 - Oppisopimuksen prosessit kehittyvät jatkuvan parantamisen prosesseissa.
- Automatisoidut viestit ja tietopaketit:
 - Asianosaiset saavat tarvitsemansa tiedot juuri oikeaan aikaan, jolloin asianosaiset toimivat halutulla tavalla prosessien kaikissa vaiheissa, mikä sujuvoittaa prosessien toimintaa ja ennaltaehkäisee poikkeamia.
- Sisäinen sparrausmallin:
 - Hankkeen kehitystuotokset ja prosessit jalkautuvat organisaatiossa.
 - Prosessien sujuvuus ja laadun paraneminen kohdistuvat yhdenvertaisesti kaikille tutkintoaloille.

Hankkeen toteutus ja seuranta

Hankkeen kesto: 2/2024 – 3/2026. (Huom. alku ja loppu riippuvat rahoittajan päätösaikataulusta).

Toteutus (toimenpiteet):

- Hanketoimijoiden nimeäminen ja sisäinen tiedottaminen hankkeen toteutuksesta
- Digitaalisen kehittämisen työryhmän muodostaminen
- Palautejärjestelmän rakentaminen, automatisointi ja toimeenpano
- Palautteen integrointi osaksi sisäistä laadunhallintasykliä
- Automaattisten viestien ja tietosisällön kehittäminen ja toimeenpano
- Oppimispäiväkirjan konfigurointi, sisäinen perehdytyskoulutus ja käyttöönotto
- Oppimisalustan käytettävyyden kehittäminen
- Sisäisen sparrauksen suunnittelu, aikataulutus, toteutus
- Toimenpiteiden etenemisen ja vaikutusten seuranta, korjaavat toimenpiteet

Aikataulutus:

Toimenpiteet etenevät pääosin rinnakkain koko hankkeen keston ajan. Suhteelliset painotuksen ovat kuitenkin seuraavat:

Alussa (3-10/2024) painottuvat järjestäytyminen ja suunnittelu, tekniset toteutukset; sen jälkeen (10/24-12/25) sisäinen sparraus ja jalkauttaminen, seuranta ja korjaavat toimenpiteet. Hankkeen loppuvaiheilla

(10/25-3/26) analysoidaan ja levitetään tuloksia, korostetaan jalkauttamista, sekä varmistetaan vaikutusten ja vaikuttavuuden seurannan jatkuminen hankkeen jälkeen.

Etenemisen ja tulosten seuranta:

- Systemaattinen oppisopimustoiminnan ja sen laadun seuranta: oppisopimusten määrä taustatietoineen (seurattavissa reaaliaikaisesti raportointijärjestelmästä), uuden palautejärjestelmän tuottaman tiedon seuranta (prosessi, osaamisen kehittyminen)
- Toimenpiteiden ja kehitystuotosten toteutuminen: oppimispäiväkirja, automatisoidut palaute- ja viestitoiminnot, sparraajien tukikertojen/kohteiden määrä
- Hankkeen seuranta ja tiedottaminen: puolivuositain yhtymähallituksessa; raportointi rahoittajalla vuosittain tai muun ohjeistuksen mukaisesti. Jatkuva seuranta hanketiimissä sekä kehitysjohdajan toimesta.

Pitkäaikaisten vaikutusten ja vaikuttavuuden mittareina käytetään oppisopimusten määrän kehittymistä, työelämäpalautetta työelämässä oppimisesta (ARVO) sekä käytettävissä olevia alueellisia työllisyystunnuslukuja ja veto-/pitovoimaa kuvaavia tilastoja.

Hankkeen toimijat

Hankkeen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista vastaa viisihenkinen hanketiimi, jossa tehtävät jakautuvat digitaaliseen ja sisäisen sparrauksen kehittämiseen sekä hallinnointiin ja seurantaan. Hankkeeseen osallistetaan koko opetus- ja ohjaushenkilöstöä, opiskelijoita ja työelämää kehittämistyön yhteydessä.

Hankkeen kustannukset

	3/2024	2025	3/2026
Palvelujen ostot	5 000	5 000	0
Muut kulut (tilaisuudet, ym.)	1 000	1 000	0
Henkilöstökulut Oppisopimus- ja HOKS- asiantuntijat Palkkakulut koulutusaloille	60 000	80 000	25 000
Yhteensä	66 000	86 000	25 000

Kokonaisbudjetti 177 000 €